

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.125/2023/14/II.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Hubai Margit ügyvéd, ügyvéd címe

Az I. rendű alperes:

a személyesen eljáró I.r. alperes, lakcíme: I.r. alperes címe, tartózkodási helye: I.r. alperes tartózkodási helye

A II. rendű alperes:

II.r. alperes, II.r. alperes címe

Az II. alperes képviselője:

Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Magyar György ügyvéd

A III. rendű alperes:

III.r. alperes, III.r. alperes címe

A III. rendű alperes képviselője:

Kőszegi Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kőszegi János ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 28.P.22.765/2020/46.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az I. és II. rendű alpereseket terhelő sérelemdíj összegét 10.000.000 (tízmillió) forint és kamatai összegre felemeli.

Az állam kereseti illeték viselését megállapító rendelkezést mellőzi, és kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy további 360.000 (háromszázhatvanezer) forint kereseti illetéket egyetemlegesen fizessenek meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

A felperes által a III. rendű alperes részére fizetendő perköltség összegét 500.000 (ötszázezer) forint + áfa összegre felemeli.

Az I. és II. rendű alperesek által az államnak fizetendő 240.000 (kétszáznegyvenezer) forint illetékre vonatkozó rendelkezést azzal pontosítja, hogy azt az e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetni az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 625.000 (hatszázhuszonötezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 125.000 (százhuszonötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 480.000 (négy száznyolcvanezer)

forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

A további 320.000 (háromszázhuszezer) forint fellebbezési, valamint az 5.000 (ötezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás releváns része szerint az dátum napján született felperes a 2015/2016. tanévben a III. rendű alperes tanulója volt, a tanév során annak kollégium címe szám alatti kollégiumában (a továbbiakban: kollégium) lakott. A kollégium házirendje szerint a tanulók az ügynevezett „bennmaradós hétvégék” kivételével kizárólag hétközben tartózkodhattak a kollégium épületében, az fősabály szerint péntek 17 órától vasárnap 16 óráig zárva tartott. Ennek ellenére a tanulók személyre szóló elektronikus belépőkártyáikkal hétvégenként is bármikor beléphettek és bent tartózkodhattak a kollégium épületében. Ezt a gyakorlatot a kollégiumvezetés azzal a feltétellel engedte meg, hogy a tanulóknak minden esetben előre jelezniük kellett a hétvégi bennmaradási szándékukat. Mivel erre több alkalommal nem került sor, ezért a kollégiumvezetés a 2016. május 21. napján kelt határozatával megszüntette a hétvégi bent tartózkodás lehetőségét, egyúttal több tanulót, köztük a felperest is „nem kívánatos személynek” minősített a következő „bennmaradós” hétvégére. Felperes ezt tiltásként értelmezte.

Felperes ezt megelőzően is több ízben az utcán – tömegközlekedési eszközökön – töltötte egyes hétvégéit, erről sem otthon, sem a kollégiumban nem szólt.

A felperes 2016. június 3. napján pénteken is elhagyta a kollégiumot. Telefonján nem volt keret, ezért arról nem tudott hívást kezdeményezni. A kollégiumban rendelkezésre állt egy telefon a diákok számára. A felperes ezen megpróbálta elérni szüleit, de nem vették fel a telefont. A felperes a kollégium előtt találkozott egy tanárával, akinek mondta, hogy nincs pénze hazautazni. Tanára adott neki 1.500 forintot vonatjegyre. A felperes a pénzből vonatjegyet vásárolt magának, de nem ült fel a vonatra, helyette a városban, az utcán töltötte az éjszakát.

A felperes másnap a pályaudvar neve előtti padon feküdt, amikor 23 óra 45 perc körüli időben az I. és II. rendű alperesek megszólították és a bizalmába férkőztek. Ingyen szállást ajánlottak neki az éjszakára, amit a felperes elfogadott. Közösén a fodrászüzlet címe szám alatti fodrászüzlethez mentek, aminek bejáratí ajtaját a II. rendű alperes a saját kulcsával kinyitott és elkísérte a felperest, hogy zuhanyozzon le. Ezt követően a II. rendű alperes lekísérte a felperest az épület garázsszintjén lévő kazánházba, ahol már várta őket az I. rendű alperes, aki a nála lévő kulccsal bezárta a kazánház ajtaját, elzárva a felperest a menekülés lehetőségétől. A kazánházban az I. és II. rendű alperes egymás tevékenységét támogatva szexuális erőszakot követtek el a felperes sérelmére, akit ezt követően csak reggel engedtek szabadon. Felperesnek az erőszakot követően készült HPV vizsgálata pozitív eredményt mutatott.

Felperes a vele történt nemi erőszak következtében súlyos, traumatizáló sérüléseket szenvedett el, pszichológiai sérülésen túlmutató pszichiátriai panaszai azonban nincsenek, pszichiátriai betegségben nem szenved. Ezzel együtt önértékelése, énfogadása, szociális képességei oly mértékben csökkentek, hogy míg az inkriminált esetet megelőzően nyitott volt a normális szexuális életre, addig arra jelenleg képtelennek érzi magát, annak csak a gondolatára is gátlással, szorongással és hárítással reagál, valamint saját testéhez való viszonya is diszfunkcionális.

Cselekményükért az I. és II. rendű alpereseket a Budai Központi Kerületi Bíróság a 14.B.I.2400/2016/98. számú ítéletével hét év szabadságvesztésre és hét év közügyektől eltiltásra ítélte a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 197. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő azonos alkalommal, egymás tevékenységéről tudva többek által elkövetett szexuális erőszak büntette miatt. Az ítélet a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 24.Bf.6864/2019/26. számú helybenhagyást kimondó végzése folytán 2019. június 25. napján jogerőre emelkedett. A Kúria a Bfv.III.1.404/2019. számon folyamatban volt felülvizsgálati eljárásában mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság döntését hatályában fenntartotta.

[2] A felperes a 2017. szeptember 1. napján előterjesztett keresetében kérte, hogy az alperesek adjanak számára elégtételt és kérjenek tőle bocsánatot. Kérte továbbá, hogy kötelezze a bíróság a III. rendű alperest elégtételadásra oly módon, hogy az iskola igazgatója, vagy a korábbi kollégiumvezető, kollégiumvezető kérjen bocsánatot a felperestől egy általa megfogalmazott szöveg kollégiumi közösség előtti nyilvános felolvasásával. Kérte továbbá, hogy a bíróság egyetemenlegesen kötelezze az alpereseket 10.000.000 forint sérelemdíj és járulékai megfizetésére.

[3] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a bűncselekményt nem követte el, majd vitatta a sérelemdíj követelt mértékét.

[4] A II. rendű alperes azzal védekezett, hogy a bűncselekményt nem követte el majd azzal, hogy az alperesek nem voltak HPV vírussal fertőzöttek, ezért azt nem tőlük kapta el a felperes, vitatta a sérelemdíj követelt mértékét is.

[5] A III. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes a kollégium házirendje alapján nem volt jogosult hétvégenként benntartózkodni a kollégium épületében, mivel az csak vasárnaptól péntekig tart nyitva. Ezért nem igaz, hogy a felperes ki volt tiltva a kollégiumból, csupán szabályszegései miatt vált nem kívánatossá a hétvégén, különös tekintettel arra, hogy egyébként portaszolgálat hiányában a tanulók bármikor ki-be járhattak az elektronikus beléptető kártyáikkal, a felróhatósága így nem állapítható meg. A felperes nem tájékoztatta, hogy nem tud hazautazni és nincs hová mennie a hétvégén, noha egy tanárától még pénzt is kapott vonatjegyre. Álláspontja szerint nincs összefüggés a káresemény és aközött, hogy a felperes nem tölthette a kollégiumban az éjszakát, mivel a felperes haza is mehetett volna. Nem róható fel a kollégiumnak, hogy a felperes úgy döntött, hogy elmegy az I-II. rendű alperesekkel.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével egyetemlegesen kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül írásban, magánlevél útján kérjenek bocsánatot a felperestől, mert 2016. június 4-ről 5-re virradó éjszaka nemi erőszakot követtek el sérelmére.

Egyetemlegesen kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 4.000.000 forintot és az után 2016. június 5. napjától a kifizetés napjáig számítottan a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatot.

A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 625.000 forint perköltséget.

Egyetemlegesen kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy külön felhívásra fizessenek meg a Magyar Allamnak 476.298 forint szakértői díjat.

Megállapította, hogy a 476.297 forint szakértői díjat a Magyar Állam viseli.

Egyetemlegesen kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy külön felhívásra fizessenek meg a Magyar Államnak 240.000 forint illetéket.

Megállapította, hogy a 360.000 forint illetéket a Magyar Állam viseli.

Határozatának indokolásában hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952-es Pp.) 260. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:52. § (2) és (3) bekezdésére, a 6:519. §-ára, továbbá a 6:524. § (1) bekezdésére, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Köznevtv.) 17. § (1) bekezdésére, a 25. § (1) bekezdésére, továbbá a 28. § (3) bekezdésére.

Rögzítette, miszerint amennyiben jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményeiről polgári perben kell határozni, abban az esetben a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

A büntetőbíróság jogerősen megállapította azt, hogy az I. és II. rendű alperesek azonos alkalommal egymás tevékenységéről tudva szexuális erőszakot követtek el a felperes sérelmére. A büntető ítélet nem tartalmazott ténymegállapítást a felperes HPV vírus fertőzőségének eredetéről, illetve a III. rendű alperes magatartására, ezért e körben bizonyítás lefolytatása vált szükségessé.

Az I. és II. rendű alperesek vonatkozásában az elégtételadást a felperes érdekeinek védelmére tekintettel állapította meg.

A sérelemdíj mértéke vonatkozásában értékelte, hogy a bűncselekmény elszenvedésekor a felperes fiatal felnőtt, 18 éves volt, aki korábban nem élt nemi életet. A szakértő megállapította, hogy súlyos, traumatizáló, pszichológiai sérüléseket szenvedett a vele történt erőszakos cselekmény folytán.

Hangsúlyozta, hogy a felperesnek kellett volna bizonyítania, miszerint az alperesek magatartásával okozati összefüggésben fertőződött meg HPV vírussal. A szakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy a felperes ezt nem bizonyította, ezért a sérelemdíj megállapítása során a HPV fertőzés tényét figyelmen kívül hagyta.

A III. rendű alperes vonatkozásában megállapította, hogy a köznevelési intézmény, aki a Köznevtv. 28. § (3) bekezdésére tekintettel jogsértő módon tartotta zárva hétvégén a kollégiumot, ezzel hazautazásra kötelezte a diákokat és minősítette nemkívánatos személyeknek a felperest. Ezt követően azt vizsgálta, hogy az okozati összefüggés megállapítható-e a III. rendű alperes felróható magatartása és a felperest ért bűncselekmény

elszenvedése között. Az általános életpaszta szerint a kollégium elhagyásának nem szükségszerű következménye egy bűncselekmény elszenvedése. A diákok általában hazamennek a kollégiumból. A kollégium nem tartozik felelősséggel azért, hogy a diákok épségben hazajussanak, mivel erről a diákoknak, illetőleg családjuknak kell gondoskodniuk. Ez alól nyilvánvaló kivételt képez az az eset, ha a kollégium úgy küldi el a tanulót, tisztában van vele, hogy nem tud hazatérni.

A felperesnek rendelkezésére állt a hazautazáshoz szükséges összeg, a vonatjegyet is megvásárolta. Ezért kizárólag az ő – III. rendű alperes magatartásától független – döntése volt az, hogy a hazatérés helyett az utcán töltötte az éjszakát. A felperes a bűncselekmény elkövetésekor nagykorú volt, ezért ebben a döntésében sem a III. rendű alperes, sem más nem korlátozhatta. Szintén a felperes III. rendű alperes magatartásától független döntése volt az, hogy az éjszaka közepén ismeretlen személyek hajlékába távozott – holott ennek kockázataival tisztában kellett lennie. Ezért azt állapította meg, hogy nincs okozati összefüggés a III. rendű alperes magatartása és a felperest ért kár között, ezért a III. rendű alperessel szembeni keresetet elutasította.

[7] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a keresetének teljes mértékben adjon helyt, a III. rendű alperest is kötelezze sérelemdíj megfizetésére, valamint elégtételadásra, a sérelemdíj mértékét 10.000.000 forintra kérte felemelni. Kérte továbbá a III. rendű alperes részére megállapított ügyvédi munkadíj csökkentését.

Álláspontja szerint a III. rendű alperes jogellenes, felróható magatartása és az ellene az I. és II. rendű alperesek által elkövetett bűncselekmény között ok-okozati összefüggés áll fenn, ezt bizonyította az elsőfokú eljárás során. A III. rendű alperes a jogellenes magatartásával az utcára tette, szüleit nem értesítette, melynek egyenes következménye személyiségzavarral, epilepsziászerű betegséggel küszködő fiatalembert több napra hajléktalanná válása, bűncselekményeknek kitettsége, kimerültsége. A III. rendű alperesnek előre kellett látnia, hogy a jogellenes magatartásának egyenes következményeként bűncselekmény érheti. Ha a III. rendű alperes a jogsértő magatartást nem tanúsítja vele szemben, akkor nem találkozott volna az I. és II. rendű alperesekkel és nem kényszerült volna az utcára. A III. rendű alperes nem is értesítette a szüleit. Az elsőfokú büntetőeljárás során tett tanúvallomások is azt támasztják alá, hogy a III. rendű alperes jogellenes magatartása és az őt ért erőszak között ok-okozati összefüggés áll fenn.

A szüleivel e-mailben tartotta a kapcsolatot, a kollégiumban azonban nem volt internet, ezért nem tudta a szüleit értesíteni. Kapott ugyan 1.500 forintot hazautazásra, az azonban nem volt elég, ugyanis a vonatjegy 1.570 forintba került a lakóhelyére. A hajléktalanságát, kimerültségét, élelem nélkül maradását és bűnözőknek kitettségét a III. rendű alperes fokozta, aki nem tartotta be a Köznevtv. előírásait és a Pedagógus Etikai Kódex rendelkezéseit.

Összefoglalva előadta, hogy ha a kollégiumból kitiltás, a nem kívánatos személynek minősítése nem történik meg, vagy a szülei értesítése megtörténik, akkor nem válik bűncselekmény áldozatává, vagyis az őt ért kár nem következett volna be. A III. rendű alperes ezen magatartásával a kitiltása és az értesítés elmulasztásával jogellenesen járt el, a III. rendű alperes jogsértő magatartását szankció alkalmazásával lehet befolyásolni. A sérelemdíj arra kényszerítené a III. rendű alperest, hogy az iskolában lévő diszkriminációt, megkülönböztetést, jogsértést megakadályozza.

A megállapított sérelemdíj nincs arányban a nemi erőszak által okozott fizikai és lelki szenvedések, személyiségi jogi sérelmekkel, de arra sem alkalmas, hogy alpereseket kellő

erővel visszatartsa a hasonló jogsértések elkövetésétől. A HPV vírus szexuális úton terjedő betegség, a szüzesség elvesztésekor vérzéssel járó sérülése volt és azzal, hogy nem védekezett az erőszak során az I. rendű alperes megfertőzte, szakértői vélemény szerint a vérzés esetén megnő a fertőzés kockázata.

[8] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében előadottakhoz csatlakozott.

[9] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított 4.000.000 forintnál nagyobb mértékű sérelemdíj eltűzött lenne. A büntetőjogi felelősségre vonása megtörtént, ezért a büntetési cél figyelembevételével a sérelemdíj összegének megállapítása során a kétszeres értékelés tilalmába ütközne. A felperes nem bizonyította, hogy az alperesek magatartásával okozati összefüggésben fertőződött volna meg HPV vírussal, ennek következtében ezen hivatkozását sérelemdíj mértéke során figyelmen kívül kell hagyni.

[10] A III. rendű alperes elnevezése szerint fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, azonban tartalma szerint az csatlakozó fellebbezésnek is minősül, ugyanis az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte oly módon, hogy a részére megítélt perköltség összege 500.000 forint + áfa összegre kerüljön felemelésre.

A fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Előadta, hogy helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság az általános életpaszatát szerint azt, hogy a kollégium elhagyásának nem szükségszerű következménye egy bűncselekmény elszívása. Ezt nem kellett előre látnia, arra számított, hogy a diák hazamegy a kollégiumból, azonban az épségben való hazajutás nem tartozik a felelőssége körébe. Nem volt kötelezettsége az, hogy a felperes személyes védelmét bárhol, így az oktatási intézményen kívül is biztosítsa. A felperes maga is megtevesztette, ugyanis abban a tudatban volt, hogy a felperes hazatér, nem tájékoztatta azonban arról, hogy ez bármilyen okból akadályozott lenne. A felperes nem anyagi okok miatt, hanem saját elhatározása folytán nem tért haza, korábban is több esetben a hétvégeket a városban töltötte. A felperes azért nem ment haza, mert nem volt kedve. A rendelkezésre álló orvosi dokumentumok alapján az került megállapításra, hogy a felperes az őt ért sérelmet megelőzően pszichiátriai zavarban nem szenvedett, teljes mértékben beszámítható volt. A felperes saját egészségi állapota miatt nem maradhatott egyedül a kollégiumban hétvégenként, de mindvégig lehetősége volt rá, hogy ott aludjon, függetlenül attól, hogy engedélye nem volt a benttartózkodásra. A beszámítható, nagykorú felperes döntését, miszerint nem megy haza, nem korlátozhatta, de azért felelősséggel sem tartozhat, a saját döntése volt a felperesnek az, hogy az éjszaka közepén ismeretlen személyek hajlékába távozik.

Álláspontja szerint nem követett el jogsértést azzal, hogy zárva tartotta hétvégén a kollégiumot. Amennyiben azonban ez mégis jogsértő lenne, az épségben hazajutás nem a felelőssége, mivel erről a diákoknak, illetve a családjuknak kell gondoskodni. A kollégium

bezárása a hétvégére és a sajátos bűncselekmény között tehát ok-okozati összefüggés nem áll fenn.

[11] A felperes fellebbezése az I. és II. rendű alperesek által fizetendő sérelemdíj mértéke körében megalapozott, azt meghaladóan megalapozatlan. A III. rendű alperes csatlakozó fellebbezése megalapozott.

[12] A Fővárosi Ítéltábla az 1952-es Pp. 252. § (1) vagy (2) bekezdésében megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező felek sem hivatkoztak. A másodfokú bíróság ezért az 1952-es Pp. 253. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952-es Pp. 253. § (2) alapján részben megváltoztatta.

[13] A másodfokú bíróság az 1952-es Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között gyakorolta a felülbírálati jogkörét. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az I. és II. rendű alperes elégtételadásra kötelező, valamint az általuk fizetendő sérelemdíj 4.000.000 forintot nem meghaladó mértékére vonatkozó rendelkezését nem érintette.

[14] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy nem volt bizonyított az a perben, hogy a felperes az I. és II. rendű alperesek jogsértő magatartása során fertőződött meg HPV vírussal. A fertőzöttség felperesnél tapasztalt ténye és ennek kifejezetten az I. és II. rendű alperesektől szerzése, olyan bizonyosságot kíván meg, mely biológiai, élettani összefüggések valószínűsítése mentén nem igazolható. Ez olyan orvosszakmai kérdés, mely szakértői úton bizonyítható. Tekintettel azonban arra, hogy a bizonyítás eredménytelen maradt, az elsőfokú bíróság helyesen nem vette figyelembe a sérelemdíj mértékének megállapításakor a felperes által állított tényt. Azonban az alábbiak alapján a felperes személyiségi jogának sérelme olyan jellegű, hogy a megfertőződés bizonyítottságának hiánya sem teszi szükségtelenné a sérelemdíj mértékének felülmérlegelését.

[15] Az I. és II. rendű alpereseket terhelő sérelemdíj mértéke körében szükséges értékelni, hogy a magatartásuk milyen jellegű volt, milyen mértékű behatást eredményezett a felperes személyiségi jogaiba. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése rendelkezik a sérelemdíj meghatározásának különösen értékelhető kritériumairól. A jogsértés súlyában azt kell értékelni, hogy a jogsértő milyen mértékben távolodott el a társadalom által elvárt, illetve tolerált magatartásformától. Ez a mérték az I. és II. rendű alperesek esetében kiugróan jelentős mértéket öltött. A rendelkezésre álló szakértői vélemény szerint a felperes súlyos, traumatizáló sérüléseket szenvedett el az I. és II. rendű alperes által elkövetett bűncselekmény okán. Az alperesek által elkövetett bűncselekmény erőszakos volt, extrém módon terrorizáló magatartást kellett elszenvednie a felperesnek. A felperes fiatal felnőttként az első szexuális élményét ilyen módon kellett, hogy átélje, amely az általános élettapasztalatok szerint is

egyértelműen súlyos lelki és testi megterhelést jelentett a számára. Az alperesek magatartása elvette a felperestől azt lehetőséget, hogy maga válassza meg első szexuális együttlétének körülményeit, módját és attól, hogy azt kivel kívánja megosztani; ennek élményszerű megélésének lehetőségétől őt végérvényesen megfosztották.

Az I. és II. rendű alperesek magatartása a felróhatóság magasabb fokán álló jogsértést valósított meg, mely a felperesi oldalon megrázó eredményt valósított meg.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság megítélése szerint a felperes által a keresetben megjelölt 10.000.000 forint sérelemdíj nem tekinthető eltúlzottnak, ezért a sérelemdíj mértékét ezen összegre felemelte.

A felemelt és jelentős összegű sérelemdíj megállapítása nem jelent kétszeres értékelést az I. és II. rendű alperesek terhére (ne bis in idem), mert a fenti értékelés hangsúlyosan a felperest ért sérelmekre koncentrált és nem a sérelemdíj – amúgy minden esetben fennálló – büntetőfunkcióját kívánta érvényesíteni.

[16] A III. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy okszerű logikai láncolat felállításának hiányában nem állapítható meg az ok-okozati összefüggés a III. rendű alperes tevékenysége, valamint a felperest ért sérelem között. Az elsőfokú bíróság által megállapított jogellenes magatartás nem minősül károkozó magatartásnak a Ptk. 6:520. §-a szerinti értelemben, ez a jogellenes magatartás közvetlenül nem kapcsolódik az I. és II. rendű alperesek által elkövetett cselekményhez. A III. rendű alperesnek a felperes kollégiumból hétvégére való kitiltásának ténye és a felperessel szembeni személyiségi jogsérelem közötti időbeli és térbeli távolság felperes döntési lehetőségeivel átszőtt. Okozatosság szempontjából helyesen vette figyelembe az elsőfokú bíróság azt a körülményt, hogy a felperes más alkalommal is töltötte már az éjszakáit az utcán. Ilyen helyzetben hasonló jellegű szituáció nem vált ismeretessé, melyből az következik, hogy a kollégiumba bejutás lehetőségének hiánya és a felperesnek az éjszakai utcán tartózkodása között, valamint az I. és II. rendű alperesek jogsértő magatartása között nincs közvetlen, a sérelem bekövetkezése szempontjából releváns és értékelhető összefüggés.

Ebből következően pedig a III. rendű alperes nem minősül a Ptk. 6:524. § (1) bekezdése szerinti – az I. és II. rendű alperesekkel – közös károkozónak.

A III. rendű alperes, valamint az I. és II. rendű alperes cselekménye között olyan távoli az oksági összefüggés, hogy semmilyen logikai láncolat szerint nem mutatható ki azon kapcsolat, amely folytán a jog által megkívánt ok-okozati összefüggés fennálló lenne, ezért a III. rendű alperes vonatkozásában a keresetet elutasító rendelkezést a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta.

[17] A III. rendű alperes csatlakozó fellebbezése megalapozott, ugyanis a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint, a pertárgyértékhez (10.000.000 forint) igazodó mértékben 500.000 forint + áfa összegben számította fel ügyvédi munkadíját, amelynek bruttó összege 635.000 forint. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság csupán bruttó 625.000 forint megfizetésére kötelezte a felperest, az esetleges IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerinti mérséklésének indokát nem adta elő. A másodfokú bíróság pedig nem találta szükségesek a kifejtett ügyvédi munka mennyiségére való tekintettel az elsőfokú eljárásért

járó ügyvédi munkadíj mérséklését, ezért a felperes által a III. rendű alperes részére fizetendő perköltség összegét 500.000 forint + áfa összegre felemelte.

[18] A másodfokú bíróság döntése folytán az I. és II. rendű alperesek vonatkozásában a felperes teljes mértékben pernyertes lett, ezért kötelezte az I. és II. rendű alperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerinti együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére azzal, hogy az elsőfokú eljárásért járó munkadíj megegyezik a III. rendű alperes jogi képviselője vonatkozásában meghatározottal.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban a felperes és a III. rendű alperes javára megállapított perköltség összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára és a 3. § (5) bekezdésére figyelemmel, de a 3. § (6) bekezdés szerinti mérsékléssel állapította meg, figyelemmel a jogi képviselők által kifejtett és indokolt munka mennyiségére.

[19] A felperes fellebbezése az I. és II. rendű alperes által fizetendő sérelemdíj mértéke körében eredményre vezetett, ezért ezen alperesek viselik a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és a 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított 600.000 forint eljárási illetéket, továbbá a 46. § (1) bekezdése szerinti 480.000 forint fellebbezési illetéket.

A felperes fellebbezése a III. rendű alperes vonatkozásában nem volt megalapozott, míg a III. rendű alperes csatlakozó fellebbezése megalapozott volt, ezért a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli ezen fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket.

[20] A Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja az alpereseket, hogy az illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

A másodfokú bíróság a fenti jogszabály 3. § (2) bekezdésére figyelemmel pontosította az elsőfokú bíróság ítéletének az I. és II. rendű alperes által fizetendő eljárási illeték megfizetésének a módját.

Budapest, 2023. május 30.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró